

I. Zamyslete se nad následujícím příkladem, vyjděte zejména z rozsudku ESLP Irsko proti Spojenému království ze dne 18. 1. 1978, stížnost č. 5310/71 (přístupné buď na stránkách **ESLP** <http://www.echr.coe.int/ECHR/EN/Header/Case-Law/HUDOC/HUDOC+database/> nebo (vzhledem k rozsahu tohoto rozsudku) raději v knize Berger, V.: *Judikatura Evropského soudu pro lidská práva*. Praha, IFEC, 2003, str. 15 – 19 (tato kniha je v knihovně PrF MU k dispozici ve 13 výtiscích), a zvažte **jednak argumentaci pro stěžovatele a jednak argumentaci pro vládu**. Vzhledem k tomu, že předpokládám, že většina studentů by raději hájila stěžovatele, drakonicky určuji, že stěžovatele budou hájit v diskuzi před fiktivním Evropským soudem pro lidská práva studenti, jejichž příjmení začínají písmenem A-K, vládu budou hájit studenti, jejichž příjmení začínají L-Ž. Ostatní nemusejí dělat nic.

Stěžovatel, pan Háfiz Assad, je syrským státním příslušníkem. Dne 17. 10. 2007 byl na základě informací Bezpečnostní informační služby zadržen českou policií pro plánování bombového teroristického útoku. V první fázi trvající dva dny byl vyslýchán, přičemž na něj byl činěn nátlak a bylo mu vyhrožováno, že ČR poskytne informace o jeho činnosti syrské vládě, která s největší pravděpodobností zadrží jeho rodinu, která v Sýrii zůstala. Kromě toho musel čtyřikrát denně před výslechem udělat dvacet dřepů, aby se mu – podle slov vyslýchatelů – vrátila do hlavy krev a lépe se mu odpovídalo. Na konci první fáze vypověděl, že na 22. 10. je teroristickou organizací, jejímž je členem, chystáno odpálení trojice bomb na některých místech v Praze, odmítl však specifikovat, kde přesně, a dožadoval se svého propuštění. V reakci na to přešli příslušníci Policie ČR do druhé fáze výslechu, kde byl vyslýchán tím, že byl v místnosti plně světla, kde byl přinucen trvale stát; pokud se pokusil lehnout nebo sednout na zem, ozval se silný zvuk, který mu neumožnil spát a vůbec byl obtížně snesitelný. Po dvou dnech tohoto výslechu nic nevypověděl. V neděli 21. 10. proto přikročili příslušníci Policie ČR k třetí fázi vyšetřování. Na jejím konci stěžovatel vypověděl, kde se nacházejí ona tři místa v Praze, a teroristickému útoku se díky tomu podařilo zabránit. Poté ovšem stěžovatel tvrdil, že třetí fáze spočívala v bití obuškem, kopání a dalších formách fyzického násilí. Drobná povrchová zranění a ztrátu dvou zubů stěžovatel doložil i posudkem vězeňského lékaře. Policie ovšem tvrdila, že mu tato zranění nebyla způsobena při výslechu, ale až následně na cele ve vazbě, kde mu je patrně způsobili vězni, kteří takto reagovali, když se dozvěděli, kvůli čemu je stěžovatel zadržen.

Zamyslete se zejména nad těmito otázkami:

1. Lze považovat za mučení či nelidské a ponižující zacházení způsoby výslechu v první, druhé a třetí fázi?
2. Zbavuje Českou republiku poukaz policie na to, že zranění byla stěžovateli způsobena spoluvězni, odpovědnost za jeho zranění?
3. Může vláda argumentovat při hrozbě teroristickým útokem poukazem na článek 15 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod?
4. Jakou váhu má argument, že díky použití výše uvedených postupů bylo pravděpodobně zabráněno ztrátě mnoha lidských životů, neboť bombovým útokům se podařilo zabránit?
5. Jak byste reagovali na poukaz stěžovatele, že byl navíc i diskriminován, neboť když byl zadržen jiný „terorista“, bílé barvy pleti a českého původu, který vyhrožoval tím, že nechal v blíže neurčené nemocnici časovanou bombu, tak proti němu tyto metody výslechu použity nebyly?

II. Projděte si následující podklady a zamyslete se nad tím, v kterých částech – jako čeští, popř. slovenští občané – považujete kritiku Evropského výboru pro zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání za neodůvodněnou.

Steiner, H., Alston, P.: International Human Rights in context, 2. vydání, Oxford, Oxford University Press 2000, str. 795 – 796 (je uloženo v úschovně jako mučení.pdf), popř. též sdělení MZV č. 9/1996 Sb., o sjednání Evropské úmluvy o zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání

Zpráva Evropského výboru pro zabránění mučení nebo nelidského a ponižujícího zacházení či trestu z dubna 2002: je přístupné na stránkách <http://www.cpt.coe.int/documents/cze/2004-04-inf-eng.pdf> (zejména str. 57 - 62)